

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Jo Bjarte Tømmerbakke	FE - 026, TI - &10	17/327

Saknr	Utvalg	Type	Dato
022/2018	Kommunestyret	PS	14.06.2018

Etablering av Nordhordland brann og redning

Forslag til vedtak:

Modalen kommune godkjenner brannordning og samarbeidsavtale for etablering av Nordhordland brann og redning (NHBR).

Kostnader for deltaking i samarbeidet blir handsama i prosessen med økonomiplan og budsjett

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Kommunane Lindås, Meland, Modalen, Radøy og Austrheim har over fleire år jobba saman med å vurdere beredskapsorganiseringa i regionen. Dette med bakgrunn i nye krav og forventningar til den kommunale brann- og redningstenesta, og prosessen med kommunesamanslåing. Desse kommunane er i dag organisert med vertskommunesamarbeid mellom Lindås, Meland og Modalen, medan Radøy og Austrheim har eigne brann- og redningsorganisasjonar.

Det er gjennomført fleire analyser og utgreiingar knytt til eit større regionalt brann- og redningsvesen i Nordhordland. Våren 2017 blei det presentert ein mulighetsstudie for å vurdere etablering av ein felles regional brann- og redningsteneste i Nordhordland. Studien viste at regionen samla sett har høg kompetanse på beredskap, godt og moderne utstyr og mange ressursar å spele på. Dette gjeld både for den enkelte kommune og for industrien på Mongstad. Men basert på det framtidige risikobildet i regionen og nye krav for den kommunale brann- og redningstenesta, viste studien at desse ressursane og kompetansen kan bli nytta på ein betre måte om ein organiserer brann- og redningstenesta i ei større eining - med felles leiing og større kompetansmiljø. Eit sentralt element i denne vurderinga er krav og forventningar som blir lagt til framtidige brann- og redningstenester. Dette gjeld mellom anna:

- Framlegg til ny dimensjoneringsforskrift, som krev at alle brann- og redningsvesen skal ha

brannsjef, vara brannsjef og leiar for førebyggjande i heile stillingar. Direktoratet for samfunnstryggleik og beredskap (DSB) planlegg å legge ut forskrifta på høyring haust 2018 med verknad frå 01.01.2019.

- Førebyggjande forskrift, der brann – og redningstenesta får eit større ansvar for arbeidet med det førebyggjande arbeidet, mellom anna knytt til risikovurderingar og oppfølging av planar basert på definert risiko.
- Utdanningsreform for deltidspersonell, der kravet til utdanning og øving for deltidspersonell blir skjerpa.
- Andre oppgåver som er lagt til brann og redning på grunn av meir ekstremvær og konsekvensar av reformer i politi og helsevesen.

Mulighetsstudien anbefaler at dagens tre beredkapsorganisasjonar i kommunane Lindås, Meland, Modalen, Radøy og Austrheim blir slått saman. Det førebyggjande arbeidet blir vidareført gjennom NGIB og det blir ei samordning av feiartenesta.

Etablering av Nordhordland brann og redning (NHBR)

Basert på anbefalingane frå mulighetsstudien blei det hausten 2017 etablert eit nytt samarbeidsprosjekt mellom dei same kommunane, med mål om konkret etablering av Nordhordland brann og redning. Fase 1 av dette prosjektet er vedtak om ny brannordning og samarbeidsavtale, som er bakgrunn for denne politiske saka. Fase 2 er konkret etablering av ny organisasjon. Målet er at Nordhordland brann og redning er operativ frå 01.01.2019.

Rammer for Nordhordland brann og redning

I framlegg til ny brannordning og samarbeidsavtale er det lagt opp til følgjande hovudelement:

- Namnet for samarbeidet er Nordhordland brann og redning (NHBR)
- Samarbeidet gjeld for kommunane Lindås, Meland, Radøy, Austrheim, og Modalen. Frå 01.01.2020 blir det kommunane Alver, Austrheim og Modalen.
- Samarbeidet blir organisert som eit vertskommunesamarbeid etter kommunelova §28b, der Lindås kommune er vertskommune (Frå 01.01.2020 er Alver vertskommune).
- Prosessen blir gjennomført som ei verksemdsoverdraging.
- Prosessen med organisering og plassering i roller blir gjennomført i samsvar med omstillingsavtalen for Alver kommune.
- Det er valt same modell for organisering og struktur som vertskommunen (Alver kommune), med brannsjef som tenesteleiar og avdelingsleiarar for operativ avdeling, førebyggjande avdeling og feiar/bustadtilsyn.
- Området blir delt opp i fem brannvern- og beredkapsområder:
 - Hovudbrannstasjon (inntil vidare) plassert i Knarvik-området (Det kan bli endringar ved ny brann-ROS for Mongstad-området)
 - Lokalstasjon plassert på Lindås/Kaland (med felles vaktlag).
 - Lokalstasjon plassert på Mastrevik
 - Lokalstasjon plassert ved Manger sentrum
 - Lokalstasjon plassert på Mo og eit deponi ved Øvre Helland.
- Det brannførebyggjande arbeidet blir vidareført gjennom NGIB som er eit felles samarbeid

mellom 9 kommunar i regionen. Dette samarbeidet har eigen avtale.

- Feiartenesta skal samordnast for alle kommunane i Nordhordland brann og redning
- Samarbeidet skal vere dimensjonert for å handtere særskilde risikoobjekt, til dømes industrien på Mongstad.
- Den operative organiseringa er ei samordning av brann- og redningstenesta for dei fem kommunane. Det betyr ei organisering der ein i større grad går frå ei tilkallingsorganisering, til ein meir føreseieleg modell, med større grad av vaktplanar som sikrar at tilstrekkeleg og førehandsdefinert bemanning til ein kvar tid, som då er tilgjengeleg og rykker ut innafør lovpålagte krav til innsatstid.
- Ved stasjonane skal det minimum vere tilknytt 16 mann for å sikra nok ressursar som kan møte hendingar.
- Det blir lagt opp til opptrappingsplan for øvingstid frå 40 til 48 timar øving per år innan 2023. Dette gjeld for alt mannskap på alle stasjonar, dette på grunn av auka grad av spesialisering og andre type oppdrag (Eks. PLIVO).
- Samarbeidet inngår felles avtale med IUA (Akutt forureining)
- Kostnadane blir fordelt med 12% fast fordeling, resten etter folketal.
- Modalen kommune betaler kr 200.000 i 2019 for å lukke avvik på «rein brannmann».
- Modalen kommune betaler kr 80.000 årleg i rekrutteringstillegg for mannskap frå Modalen.
- Den enkelte kommune står for investeringar knytt til stasjonane, stasjonane må vere i samsvar med krav frå Arbeidstilsynet. NHBR leigar arealet av kommunen.
- Bilar og utstyr som kommunane eig skal vere disponibelt for samarbeidet.
- Investering av nye bilar og nytt utstyr blir handtert av samarbeidet.
- Andre kommunar kan søke om deltaking i samarbeidet.

Vurdering

Kommunen har eit generelt og grunnleggjande ansvar for å ta vare på innbyggjarane sin sikkerheit og tryggleik innanfor sitt geografiske område. Etter brann- og eksplosjonsvernlova § 9, 1. ledd skal kommunen sørgje for å etablere og drifte brann- og redningsvesen som kan ta vare på førebyggjande og beredskapsmessige oppgåver som lova krev, på en effektiv og sikker måte. Kommunen skal gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyse, slik at brann- og redningsvesenet blir best mulig tilpasset de oppgavene det kan bli stilt overfor.

Krav og oppgåver til kommunale brann- og redningsvesen har auka dei seinare åra, og det er forventa ytterligere krav som gjer det krevjande å handtere dette for enkeltkommunar. Brann og redning er derfor eit fagområde det er fornuftig å sjå på større samarbeid på tvers av kommunar. Ved å etablere Nordhordland brann og redning får ein bygd opp ein større kompetanseorganisasjon som bidrar til auka beredskap i regionen. Den nye organisasjonen vil støtte krav til leiing, kompetanseutvikling og systemarbeid. Det blir også ein organisasjon som har evne til å handtere større og lengre aksjonar med egne ressursar.

Sentrale endringar:

Samanlikna med dagens organisering (spesielt for Radøy og Austrheim) er det lagt opp følgjande endringar:

- Felles leiing med heiltidsstillingar for brannsjef, vara brannsjef og leiar for førebyggjande.
- Ny vaktordning med totalt 115 deltidstilsette. Det betyr ei organisering der ein i større grad går frå ei tilkallingsorganisering, til ein meir føreseieleg modell med større grad av vaktplanar som sikrar at tilstrekkeleg og førehandsdefinert bemanning til ein kvar tid.

Desse vil vere tilgjengeleg og rykker ut innafor lovpålagte krav til innsatstid.

· Det blir tilsett ein fagleiar for deltidstyrken. Med 115 deltidstilsette er det viktig å ha ein koordinator som kan handtere drifta og oppfølginga av dette mannskapet. I tillegg bli det lagt inn ein ressurs som er ansvarlig for kurs, kompetanseutvikling og systemarbeid. Denne personen skal sikre at heile brann- og redningstenesta har felles system for kvalitetsarbeid, internkontroll, opplæring og planar. Her er det også potensiale for inntekter på ekstern aktivitet.

Ny brann-ROS på Mongstad

Mongstad-området har i dag ein gammal brann-ROS og det er usikkert om den nye organiseringa av Nordhordland brann og redning er dimensjonert i samsvar med dagens risikobilde i dette området. NHBR må starte arbeid med ny brann-ROS for Mongstad-området så snart som mulig. Den nye brann-ROS kan få konsekvens for organisering av beredskapen i dette området.

Økonomi og finansiering

- Det er lagt opp til ein kostnadsmodell med 12% fast fordeling og resten fordelt etter folketal. Fast sum på 12% gir ca kr 713.300 per kommune i 2019 og ca kr 1.200.000 i 2020 (Etter at Alver kommune er etablert)
- Totalkostnad for samarbeidet i 2019 blir kr 29,7 mill. Kostnaden for desse brannverna i dag er samla sett 28,5 mill. Ekstra kostnad skuldast nye stillingar og ny vaktordning. Kostnadane går i hovudsak til å dekkja løn, auka øvingstid, omprofilering av utstyr og materiell og til kulturbygging/organisasjonsutvikling.

Kostnadsfordeling per kommune:

Fordeling utgifter 2019				
Netto ramme				
				29 724 033,00
Fast fordeling		12 %		3 566 883,96
Fordeling etter folketal				26 157 149,04
	Folketal	Fast fordeling	Etter folketal	Total fordeling
Austrheim	2884	713 376,79	2 345 174,18	3 058 550,97
Lindås	15751	713 376,79	12 808 196,43	13 521 573,22
Meland	8021	713 376,79	6 522 414,04	7 235 790,83
Radøy	5128	713 376,79	4 169 921,36	4 883 298,15
Modalen	383	713 376,79	311 443,03	1 024 819,83
Sum folketal	32167			

Fordeling utgifter 2020				
Netto ramme				29 724 033,00
Fast fordeling		12 %		3 566 883,96
Fordeling etter folketall				26 157 149,04
	Folketall	Fast fordeling	Etter folketall	Total fordeling
Austrheim	2884	1 188 961,32	2 345 174,18	3 534 135,50
Modalen	383	1 188 961,32	311 443,03	1 500 404,35
Alver	28900	1 188 961,32	23 500 531,83	24 689 493,15
Sum folketall	32167			

Tabellen under viser kva som er budsjettert i 2018 for kvar kommune, samanlikna med kva kostnad det blir per kommune i Nordhordland brann og redning (NHBR) i 2019 og frå 2020. I tillegg er det lagt inn ei kolonne til høgre som viser kostnader om f. eks Radøy, Austrheim og Modalen vil ha eige brannvern frå 2019. Her er det berre lagt inn kostnader for å kunne dekke kravet om heile stillingar. Ny vaktordning og andre funksjonar er ikkje lagt inn.

	2018	2019	2020	Ikkje bli med i NHBR
Radøy	4.138.566	4.883.298		5.338.000
Austrheim	2.942.000	3.058.551	3.534.135	4.400.000
Modalen	1.026.402	1.024.820	1.500.404	2.680.554
Lindås	13.481.210	13.521.574		
Meland	6.874.388	7.235.790		
Alver			24.689.493	

Særlege forhold for Modalen kommune:

- Kommunestyret i Modalen vedtok 20.04.17 (Sak 22/2017) at kommunen skulle bli ein del av eit større brannsamarbeid med Lindås og Meland. Samarbeidet starta formelt 01.05.17. Fram til då hadde Modalen hatt sitt eige brannvern.
- Bakgrunnen for å gå inn i eit større brannsamarbeid var særlege utfordringar med å stette krav til dimensjonering, kompetanse og systemarbeid. Modalen brannvern hadde fleire avvik og drifta med dispensasjonar frå DSB.
- For å løfte Modalen inn i eit større brannsamarbeid i 2017 blei det vedtatt ein tilleggsavtale med særlege økonomiske vilkår. Følgjande forhold låg i den avtalen:
 - Eit årleg grunnbeløp på kr 600.000.
 - Årleg del etter folketal. For 2017 utgjorde dette ca. kr 315.000.
 - For åra 2017, 2018 og 2019 betaler Modalen årleg ein fast sum på kr 200.000 for dekkja avvik i forhold til «Rein brannmann» og avvik i forhold til kompetanse og utstyrsbehov forankra i lokal ROS.
 - Mannskapa i Modalen har høgare sats for personsøkjartillegget enn mannskapa i Lindås og Meland. Denne differansen vert dekkja av Modalen kommune som ekstra bevilling.
- Organisatorisk blir det ikkje store endringar for Modalen kommune å gå inn i Nordhordland brann og redning. Ved stasjonen på Mo er det 16 tilkallingsmannskap utan vakt. Desse 16 betener og depotet på Øvre Helland.

- Det blir felles leiging, kompetanseutvikling og systemarbeid gjennom samarbeidet.
- Modalen blir ein del av den nye finansieringsmodellen i Nordhordland brann og redning (NHBR). Det betyr 12 % fast sum og resten etter folketal.
- Kostnaden for å vere med i NHBR blir kr 1.024.820 i 2019 og kr 1.500.404 i 2020.
- I tillegg betaler Modalen kommune kr 200.000 i 2019 for å dekkja avvik i forhold til «Rein brannmann» og avvik i forhold til kompetanse og utstyrsbehov forankra i lokal ROS. Dette er ein del av avtalen som blei forhandla fram då Modalen blei ein del av samarbeidet med Lindås og Meland i 2017.
- Modalen kommune betaler også eit rekrutteringstillegg på kr 80.000 årleg til mannskapa i Modalen. Dette er eit tillegg som gjeld særskilt for mannskapa i Modalen.
- Kommunen har ansvar for å ha ein stasjon i samsvar med krav, det gjeld om ein er med i samarbeidet eller ikkje. Når det gjeld brannstasjonen på Mo, er det sett i gang eit arbeid med tanke på å oppgradere denne etter gjeldane lov og forskrift.
- Modalen har i dag eit feiarsamarbeid saman med Masfjorden kommune. Feiartenesta i Modalen blir ein del av Nordhordland brann og redning frå 01.01.2020.

Konklusjon

Etablering av Nordhordland brann og redning vil styrke beredskapen i Modalen og i regionen, t.d. gjennom ny vaktordning, heilskapleg leiging og systemarbeid, meir øvingstid og fokus på kompetanseutvikling. Dette blir og ein organisasjon som kan handtere større og meir komplekse beredskapssituasjonar.

For Modalen kommune blir det ein kostnadsauke på ca kr 500.000 frå 2019 til 2020 for å vere med i Nordhordland brann og redning. Dette grunna at det vert færre kommunar i samarbeidet når Alver overtek for Radøy, Meland og Lindås. Rådmannen vurderer det likevel slik at kostnaden med å stå utafor samarbeidet vert dyrare enn å vere med, samt at kvalitet, kompetanse, og tryggleik vert betre ivareteke ved å vere med i samarbeidet enn med å stå utafor. Det er difor vanskeleg å sjå andre realistiske løysingar, for å kunne oppfylle krav i lov og forskrift, enn å vere med inn i Nordhordland brann og redning.

Rådmannen rår til at Modalen kommune godkjenner ny brannordning og samarbeidsavtale for å etablere Nordhordland brann og redning. Kostnader med samarbeidet blir innarbeidd i samband med budsjett og økonomiplan.

Kommunestyret - 022/2018

KS - behandling:

Brannsjef Karl J. Romarheim var til stades under sakshandsaminga. Rådmannen gjekk gjennom saksutgreiinga. Feietenesta er no planlagt inn under brann og redning. Økonomiske konsekvensar i forhold til deltakarar i brannsamrådet. Når Alver vert etablert er det ikkje 5 kommunar, men 3 kommunar i brannsamrådet. Det fører til ein auke for kostnadar for Modalen i 2020 på om lag kr. 500 000,-. Dersom Modalen kommune vel å stå på eigne bein, vil det verte dyrare, jfr. at kvart brannvern må ha min. 3 heile stillingar (dimensjoneringsforskrifta). NH brann og redning vil vere godt rusta i forhold til kompetanse på alle område eit brannvern skal ha ansvar for. Det kan verte vanskeleg også for andre små/enkeltstående kommunar å stå aleine. Difor er det mogleg å tenkje seg at fleire etterkvart vel å gå inn i NH brann og redning, og at kostnadar då vil bli redusert / fordelt på fleire.

Romarheim: Skal ikkje leggest ned lokale brannvern - ikkje sentralisering. Sikre beredskap innanfor regionen.

Kjetil Eikefet: Kva tid vart dimensjoneringsforskrifta trådd i kraft? Romarheim: Ikkje klar enno. Framleis under handsaming (KS, DSB, Justisdep.). Planen er å få forskrifta ut på høyring rett før/etter sommaren med planlagt igangsetjing frå 01.01.19.

Sigmund Vikane: Avtale om rein brannmann - kva skjer med denne? Romarheim: denne avtalen vert avslutta når 2019, jfr. lukking av avvik - kostnaden vart dekkja av innkomande kommune. Då er kostnad på kr. 200 000,- vekke.

Sigmund Vikane: Brannstasjon: kostnad knytt til denne? Romarheim: brannsam arbeidet leiger stasjon hjå kommunen med utg.pkt. i at avvik vert lukka, jfr. krav frå arbeidstilsyn. Kommunen sitt ansvar å setje denne i stand slik at leigeavtale kan finne stad. teknisk etat skal komme tilbake med kostnadsbilete til kommunestyret.

Kjetil Eikefet: Avvik må rettast korkje som. Ein må ta ansvar for menneska som utfører tenesta her lokalt. Det skjer best i eit samarbeid. Romarheim: Det kjem nye krav til utdanning av deltids- og fulltidsmannskap. Dette er enklare å løyse i ein stor organisasjon som NH brann og redning. Ein vil med slik org. kunne gjennomføre lokale kurs - dette er kostnadsbesparande.

Vedtaket var samrøystes

KS - vedtak:

Modalen kommune godkjenner brannordning og samarbeidsavtale for etablering av Nordhordland brann og redning (NHBR).

Kostnadar for deltaking i samarbeidet blir handsama i prosessen med økonomiplan og budsjett

Vedlegg:

Felles brannordning - endelig versjon

Rapport Mulighetsstudie NHBR

SAMARBEIDSAVTALE NHBR ferdig versjon